

Střelivo mělo v dopravě přednost. Dovoz potravin musil tedy obyčejně váznouti. Tělesa byla odkázána na ukořistěné zásoby a na železné dávky.

Spořádané zásobování vojsk z ukořistěných potravin bylo možné jen tehdy, když vojsko bylo ukázněné. Je však těžké žádati od vojska, které bylo po dlouhou dobu nuzně živeno, aby, vidouc náhle značné zásoby nepřítelů, čekalo na správný příděl. Dlouhé strádání na frontě a uvolněná kázeň měly za následek, že se německé vojsko za velké ofensivy roku 1918 zdrželo déle u ukořistěných zásob, než toho taktická situace vyžadovala. (Příště dále.)

VOJENSTVÍ DOMA A V CIZINĚ

Výsledek soutěže rozepsané Vědeckým ústavem vojenským na r. 1926.

Literární soutěž, kterou rozepsal ústav pro r. 1926, předstihla naše očekávání. Pokrok proti letům minulým je tu značný. Mnoho prací, skorem třetina, byla pracována po stránce odborné s velkou svědomitostí, po stránce formální vzorně; slouží autorům jen ke cti.

K soutěži sešlo se celkem 64 prací. Autory byla řešena všechna daná temata kromě důležitých otázek leteckých. Z těchto 64 prací byla komisí vyřaděna jediná práce, poněvadž autor nedodržel podmínek soutěže, takže bylo recenzováno jen 63 prací. Provedeno bylo 138 recenzí.

Stálá porota při Vědeckém ústavu vojenském, která byla letos rozšířena o zástupce interesovaných oddělení ministerstva národní obrany, rozdělila ceny takto:

a) Tři ceny po 1500 Kč:

1. Plk. zdrav. MUDr. Gustav Gellner (Olomouc, 7. p. divise; otázka Ch*);
2. škpt. gštbu František Pohunek (Praha hlavní štáb, franc. misse; otázka A—1);
3. kpt. int. Josef Vorlíček (Litoměřice, 3. pěší divise; otázka I—1);

b) Devět cen po 1000 Kč:

1. Kpt. Josef Hirsch (Opava, p. pluk 34 „Střelce J. Čapka“; otázka A—1);
2. npor. Václav Melichárek (Komárno, ženijní pluk; 3.; otázka A—1);
3. npor. Fabián Novotný (Košice, 11. pěší divise; otázka I—1);
4. škpt. Louis Polášek (Praha, Zemské voj. velitelství; otázka I—1);
5. npor. Stanislav Sousedík (Olomouc, dělostřelecká měrická rota; otázka B—4);
6. škpt. Karel Svoboda (Turnov, doplňovací okr. velitelství; otázka H—1);
7. kpt. Antonín Škelenko (Praha, Voj. zeměpisný ústav; otázka A—1);
8. škpt. gštbu Oldřich Španiel (Praha, operační odd. hlavního štábu; otázka A—1);
9. škpt. gštbu Hynek Štěpánský (Praha, operační odd. hlavního štábu; otázka A—2).

c) Osm cen po 700 Kč:

1. škp. Zdeněk Hoblík, dvě ceny (Bratislava div. soud; otázky J—1 a J—2);
2. pplk. int. Josef Holda (Praha, 4. odd. hlavního štábu; otázka I—1);
3. škpt. ing. Karel Mayer (Praha, autoprapor č. 1; otázka G—3);
4. škpt. JUDr. Břetislav Menčík (Košice, div. soud; otázka J—4);
5. npor. Jiří Souhrada dvě ceny (Komárno, ženijní pl. 3.; otázky B—1 a D—1);
6. mjr. Václav Ždímal (Olomouc, dělostřelecký pluk 7.; otázka B—4);

* Viz VR. roč. VII. (1926), č. 1., str. 40 a 41.

d) Devět cen po 500 Kč:

1. kpt. v z. Rudolf Horák; odborný učitel (Berehovec; otázka H—3);
2. škpt. PhDr. Vladimír Javůrek (Hranice, Voj. akademie; otázka K);
3. škpt. Mikuláš Kohout (Praha, Intend. škola; otázka L);
4. plk. E. V. Linhart (Milovice, Učiliště pro pěší vojsko; otázka A—1);
5. kpt. zdrav. v z. MUDr. Mir. Merhaut (Hlubočepy; otázka Ch);
6. kpt. Vlad. Šinc (Olomouc, dělostřelecké učiliště; otázka B—4);
7. škpt. veter. Miloslav Sístek (Užhorod, 12. pěší divise; otázka Ch);
8. škpt. Jan Valníček (Jičín, pěší pluk 22.; otázka L—1);
9. Mjr. Jan Žuška (Praha, MNO; otázka D—3);

e) Patnáct cen po 300 Kč:

1. mjr. int. Josef Homolka (Praha, MNO; otázka I—1);
2. kpt. Jaroslav Hrabovský (Praha, Vál. škola; otázka H—1);
3. škpt. hosp. sl. Jan Kadlec (Praha, pěší pluk 28.; otázka I—2);
4. kpt. Jan Köhler (Brno, vozat prapor 3; otázka F—1);
5. rotm. Alois Kubeš (Pardubice, železniční pluk č. 1; otázka L);
6. kpt. Alois Nováček (Opava, pěší pluk 15.; otázka H—1);
7. kpt. Josef Novák (Hradec Králové, pěší pluk 4.; otázka H—3);
8. npor. Fabián Novotný (Košice, 11. pěší divise; otázka L);
9. škpt. Karel Svoboda (Turnov, doplnovací okresní velitelství; otázka H—3);
10. kpt. Antonín Škelenko (Praha, Voj. zeměpisný ústav; otázka K);
11. škpt. Karel Teisingl (Praha, MNO; otázka H—2);
12. por. Josef Ulrich (Dolní Kubín, 2. horský prapor; otázka A—1);
13. škpt. František Vacek dvě ceny (Milovice, učiliště pro pěší vojsko; otázky B—2 a B—3);
14. npor. Josef Vaís (Košice, Zemské voj. velitelství; otázka H—3);

Náklad na letošní soutěž byl proti roku loňskému zvýšen a činil celkem i s honoráři za recenze 32.573 Kč. Ústavu dostalo se na tuto částku značné podpory 15.000 Kč od školského výcvik. oddělení při hlavním štábu, dále 5000 Kč od dělostřeleckého odboru na řešení otázek o dělostřelstvu, 2000 Kč od leteckého odboru, 5000 Kč od Svazu čsl. důstojnictva a 1000 Kč od Sdružení čsl. justičních důstojníků. Ústav přispěl ze svých prostředků pak částkou 10.000 Kč. Zbývající nevyplacený peníz 5427 Kč, jež byla pro soutěž r. 1926 určena, byl ponechán jako fond pro soutěž letošního roku, která bude co nejdříve vypsaná.

Všem jmenovaným úřadům a institucím v zdává ústav za tuto podporu literární činnosti našeho důstojnictva nejserdečnější díky.

Třeba upozorniti ještě na to, že pěchota byla při řešení otázek soutěže zastoupena nejčetněji, totiž deseti důkladnými pracemi, z nichž 8 dostalo ceny. Na druhém místě jest dělostřelctvo se 6 dobrými pracemi, které všechny byly poctěny cenami. Vojenskou výchovu obíralo se 12 prací, které dostaly 8 cen. Hojně zastoupeny byly práce intendantů (9 prací se 6 vyššími cenami), vojenské právo (4 práce), vojenský zeměpis (5 prací), vojenská technika (4 práce) a konečně služba zdravotnická (3 práce). Ostatní obory obeslaly soutěž většinou jen prací jedinou.

Autoři jsou většinou důstojníci hodností nižší (mimo tři vyšší důstojníky štábní), což je zjev potěšující. Je viděti, že je tu i zdatný dorost. Důstojníci generálního štábu účastnili se soutěže tři, záložní důstojníci dva. Autoři byli z nejrozumnějších posádek a to z oblasti vojenského velitelství pro Čechy 21 (z nich 13 z pražské posádky), z oblasti ZVV. v Brně 10, zemského voj. velitelství v Bratislavě 3 a v Košicích 6.

Československá účast v italské vojenské soutěži literární.

Čtenáři Vojenských Rozhledů byli upozorněni v lednovém čísle Vojenských Rozhledů r. 1926 (str. 42) na italskou vojenskou soutěž literární, které se mohli zúčastniti za určitých podmínek i cizozemští důstojníci (temata a jejich čísla jsou tam podrobně uvedena).

Našemu čtenářstvu můžeme s radostí sdělit, že pamětní bronzovou medailí a částkou 500 lir byla poctěna práce, kterou zaslal do soutěže kapitán dělostřeleckého pluku č. 51. Karel Vondráček na dělostřelecké téma čis. 5. (Střelba proti nepřátelským bateriím atd.).

Upřímně blahopřejeme k tomuto úspěchu a doufáme, že kapitán Vondráček bude mít i hodně následovníků při další příležitosti.

Z temat pro pěší vojsko dostali cenu tři autoři: brigádní generál Cesare Luzatto, stříbrnou medailí a 1500 lir (téma čis. 5), major dělostřelctva Eufisio Luigi Marras bronzovou medailí (téma čis. 4), nadporučík pěšího vojska Vittorio Nessia bronzovou medailí (téma čis. 1).

Z temat pro dělostřelectvo dva autoři: plukovník dělostřelectva inž. Carlo Geloso stříbrnou medailí a 1500 lir (téma čís. 2) a kapitán pěšího vojska Raoulf Vivaldi bronzovou medailí (téma čís. 4).

Z temat pro ženijní vojsko jeden autor: plukovník ženijního vojska Giovanni Grisolia bronzovou medailí a 500 lir (téma čís. 2).

Celkem bylo posuzováno 16 prací (5 z pěšího vojska, 8 z dělostřelectva, 2 z ženijního vojska, 1 cizí z dělostřelectva), cenou počteno 7 prací (šest domácích a jedna cizí).

Generál Radko Dimitrijev.

Narodil se 24. září 1859 v Gradci (Kotlensko, Bulharsko). Vystudoval vojenské učiliště, byl přidělen na službu do Východní Rumelie k instrukčnímu praporu. Po ukončení akademie generálního štábu vrátil se do Plovdiva, kde se těšil přízni velitele milice gen. Drigalského a ruského konsula. Ve válce r. 1885 byl zprvu náčelníkem štábu východního armádního sboru, soustředěného na tureckých hranicích, později, po reorganizaci armády, stal se pomocníkem náčelníka štábu západního armádního sboru a velitelem oddílů, obklíčujících křídlo ustupujících srbských jednotek. Neúspěch při převratu v Bulharsku r. 1886 zavínil, že Dimitrijev odešel za hranice do ruských služeb a působil jako řadový důstojník pěchoty a později jako učitel na vojenské škole v Tiflisu; teprve r. 1898 navrátil se zase do Bulharska. Zde jako náčelník hlavního štábu vypracoval plán války s Tureckem a pečoval o to, aby se důstojníci generálního štábu na vlastní oči cestováním seznámili s předpokládaným budoucím válčištěm. R. 1907 byl jmenován velitelem III. oblasti. R. 1912 vstupuje do balkánské války jako velitel III. bulharské armády. Vyznamenal se v bojích u Lozengradu, kde prudkým útokem svých pluků obrátil turecké pravé křídlo na útěk, a v bojích u Ljule-Burgasu, kde udeřil na turecké linie mezi Ljule Burgasem a Bunar Hisarem, netuše, že má proti sobě I. a II. tureckou východní armádu, tedy vlastně hlavní síly tureckých voj., a proraziv frontu nepřátel, způsobil, že se Abdulah paša dal odtud na ústup, končící téměř katastrofou tureckých vojsk. V bojích o posice na Čataldži velel Radko Dimitrijev již I. a III. bulharské armádě, připravil si značnou dělostřeleckou převahou útok, zahájil jej však předčasně; útok se neodařil podle přání, a tu byl Dimitrijevem zastaven ve chvíli, kdy byl již blízek úspěchu. V poslední fázi balkánské války odešel R. Dimitrijev do Ruska s politickým posláním, a po svém návratu byl jmenován pomocníkem vrchního velitele bulharské armády. R. 1913 byl jmenován bulharským ministrem s plnou mocí pro Rusko, a když r. 1914 vypukla válka světová, byl na vlastní žádost opět přijat do ruské armády a pod dojmem nedávných úspěchů ve válce balkánské bylo mu svěřeno s počátku velení ruské VIII. armády, s níž úspěšně bojoval proti Rakousko-Uhersku v Haliči; v září téhož roku převzal velení III. ruské armády, kterou vedl po osm měsíců, až na podnět gen. Dragomirova byl v květnu 1915 velení toho zbaven. Teprve r. 1917 byl rehabilitován a svěřeno mu opět vedení jedné z ruských armád (XII); té však dlouho nevelel. V rozbourávaném se revolučním věru, který během r. 1917 zachvátil celé Rusko, uchýlil se společně s gen. Ruzkým na Kavkaz; tam, když na vyzvání bolševické vlády odešli ujmouti se formování bolševické armády, byli oba ubiti.

Gen. Dimitrijev napsal dvě knihy: „Boje a operace u Šipky“ a „III. armáda ve válce r. 1912“.

Bulharské vojenské vrstvy, ačkoliv uznávají, že gen. R. Dimitrijev byl v Bulharsku osobou velice populární, spojenou téměř se všemi vážnými politickými i vojenskými událostmi od sjednocení Bulharska do vypovězení války r. 1915, chovají se k jeho životnímu dílu chladně a odmětávě. Charakterisují jej jako člověka temperamentního, bujně fantasie, rozvíjejícího grandiosní plány, zejména v spojení se Slovanstvem, při tom však jako člověka malicherně samolibého a ambiciózního, jež jeho účast v bulharském převratu 9. srpna 1886, sjednocení Bulharska, a v následující na to válce bulharsko-srbské zklamala, nedavši jeho ambicím uspokojení. Toužil prý stále hrát velkou roli, rád se dal oslavovati; odtud i jeho družnost k novinářům, i silný sklon k demagogii. K představeným byl prý podezřívavý a nevráživý, domníval se — zejména za války balkánské r. 1912 —, že úmyslně dostává od hlavního štábu špatné rozkazy, aby byl kompromitován; byl proto značně nespolehlivý, poněvadž máje toto mínění, velmi často bez důvodů a o své újmě měnil rozkazy, které byly dány, za své vlastní plány. Tato okolnost je asi důvodem, proč dnes ještě názory naň se diametrálně rozcházejí: jedni cení jej jako největší vojenský talent bulharský, druzí jej plně zneuznávají. Tolik však se mu přiznává, že jako voják byl osobně chrabrý, jako velitel že měl nadání zejména pro velkorysou koncepci, že však velká nestálost vadila mu při tom v důsledném provádění plánů. (Vojenen Zurnal, ročník 33, kniha 6, listopad 1926.)

Naši vojáci zahraničního odboje, kteří měli možnost stýkati se s ním jako s velitelem III. ruské armády, vzpomínají naň rádi a zdůrazňují jeho neskrývané, uvědomělé slovanství. Jeho slovanství způsobilo také, že na sklonku své životní dráhy, když vlast jeho zapřela slovanství, stál v řadách nepřátel Bulharska, a postavení toto jistě zavinilo, že názor vojenských vrstev bulharských na jeho životní činnost nemůže býti, jak z předchozích řádek zřejmě vysvitá, dosti nestranný. Čk.

Podplukovník intend. T. Sedláček:

Tělesový trén vyživovací služby.

(Úvaha.)

Názor na funkci, upotřebení a naložení trénů vyživovací služby vojenských těles není jasný a jednotný. Rovněž o organizaci těchto trénů (převozních kuchyní, kuchyňských a proviantních vozů) není ještě definitivně a úplně rozhodnuto. Je však nevyhnutelně nutno, aby každý vojenský útvar věděl, jakými prostředky pro vyživovací službu v poli disponuje, jak a k čemu jich má použít, co na ně naložit. Úkol a účel každého povozu trénu (jakožto organizační jednotky) musí být přesně určen a podle nosnosti vozu vymezen, jednak aby výkonný orgán věděl, co na něj naložit, jednak aby bylo možno jím správně a účelně disponovati (aby se vědělo, co na kterém voze hledati).

Otázkou organizace, jednotného vybavení a jednotného velení (disponování) pak jest, zavést i pro trény vyživovací služby co možná zásadu jednotnou, vyhovující všem jednotkám armády, t. j. všem zbraním a službám.

Chci se v této úvaze zmíniti o některých zásadách, podle kterých by bylo třeba trény vyživovací služby vojenského tělesa organizovati a jich jednotně používat.

Na zřeteli mám trény pěšího pluku, jejichž organizace je dosud tato:

Trén pluku (t. j. „trén vojenského tělesa“) se dělí:

1. na „bojový trén“,
2. na „tělesový trén“.

Obě skupiny trénů mají dva odřady (1. a 2. odřad).

K 1. odřadu bojového trénu patří: vozy muniční, zdravotnické, vozy s telegrafním a telefonním materiálem (t. j. trén s prostředky potřebnými k boji).

K 2. odřadu bojového trénu patří: převozné kuchyně, kuchyňské vozy, kancelářské vozy.

„Tělesový trén“ (proviantní vozy) je rozdělen na dvě skupiny (odřad odhrazující a zásobovací).

Toto pojmenování plukovních trénů vede k omylům a není snad dosti výstižné.

Pod výrazem „tělesový trén“ představuje si každý celý „trén vojenského tělesa“ a nikoliv jen část tohoto trénu (proviantní trén). Ani rozdělení „bojového trénu“ na odřady není výstižné (v pojmenování není nikterak úkol naznačen).

Doporučuji a navrhuji toto označení a pojmenování plukovních trénů:

„Tělesový trén“ (trén pluků a vojenských těles) se dělí:

1. na bojový trén (dosavadní 1. odřad bojového trénu),
2. na kuchyňský trén (dosavadní 2. odřad bojového trénu),
3. na proviantní trén (dosavadní „tělesový trén“) — (jeden odřad odhrazující, jeden odřad zásobující).

*

Organizace proviantních trénů závisí:

1. na výměře (váze) dávky pro muže a koně,
2. na stanovené výbavě těles proviantem (základní výbavou),
3. na dopravních prostředcích určených k zásobování,
4. na jednotném rozdělení zásobovací výbavy u vojenského tělesa.

Při dalším rozboru této otázky uvažuji o polní dávce (jejím složení, rozdělení a naložení) takto předpokládané:*)

Normální dávka pro muže (1 n):

80 g kávových konzerv, 300 g syrového masa, 150 g tvrdého příkrmu, 35 g mouky na káprážku, 40 g tuku, a to: 20 g tuku získaného porážkou a 20 g (tuku) vepřového sádla nebo slaniny, 5 g cibule, 20 g soli, 0,5 g koření, 1 cl octa, 2 g

*) Výměra předpokládané polní dávky:

čaje, 60 g cukru, 700 g chleba, 15 cigaret anebo 25 g dýmkového tabáku nebo tři doutníky.

Záložní dávka pro muže (1 z):

200 g sucharů, 80 g kávových konzerv a 1 masová konzerva.

Pro koně:

	n		z
	ovsa:	sena:	ovsa:
těžké	7'5	10	5
velké	5	6	3'5
malé S, M, O	3	5	2'5

Musí-li se seno dovážeti, náleží ho jen polovina dávky. Stelivová sláma se nedovází vůbec.

K 1. Pro muže:

1 n (úplná normální dávka) = 1500 g (z toho připadá na chléb 700 g, na maso a tuk 320 g),

1 z (záložní dávka) = 650 g.

Pro koně (průměrně pro normálního koně):

1 n ovsu 5'1 kg,

1 n sena 6 kg,

1 z ovsu 3'6 kg.

K 2. Základní výbava proviantem:

pro osoby: 3 n a 2 z,

pro koně: 3 n a 1 z.

K 3. a 4. Nynější rozložení výbavy:

a) u muže: chléb a kuřivo z 1 n (= 720 g) (v mošně na chléb, u jezdce v torbě na sedle, u vozky na voze),

b) u jezdeckého koně: 1 z (ovsa = 3'5) — (v torbě na sedle),

c) u tažného koně: 1 n a 1 z (krmiva) — (na voze),

d) u soumara: 1 n a 1 z (krmiva) — (na soumarském sedle),

e) na převozně kuchyní (varnici): 1 n (pro mužstvo bez chleba a kuřiva),

f) na kuchyňských vozech: 2 z (pro mužstvo), 1 n (pro mužstvo zbytek dávky, která je na kuchyni, pro jezdecké koně krmivo),

g) na proviantních vozech: 2 n (potravin a krmiva pro celou setninu).

*

Všimněme si blíže nákladu a úkolu kuchyňského a proviantního vozu.

Kuchyňský vůz u pěší rot (1 vůz) veze:

2 z pro celou rotu (= 200 m)	260 kg,
1 n pro jezdecké koně (1 kůň)	11 „
zavazadla gázistů asi	100 „
zásoba oděvů	40 „
proviant pro vlastní potah	30 „
kancelář rot a různé jiné potřeby asi	50 „
celkem (okrouhle)	490 kg.

Kuchyňský vůz je vlastně jediný povoz proviantního důstojníka, který vedle kuchyně bude k jeho dispozici ještě pro různé jiné proviantní služby.

Proviantní vozy dovážejí zásoby z proviantní stanice a budou větším dílem mimo oblast vojenského tělesa (na pochodu).

Kuchyňský vůz bude musit někdy, bude-li toho třeba, přijmouti ještě náklad proviantního vozu, čímž mu přibude (bez masa) 300 kg (celkem náklad 800 kg).

Bylo by proto účelné, aby byl náklad kuchyňského vozu co možná snížen. Doporučoval bych naložení na kuchyňský vůz jen 1 z. (Druhou 1 z nechati u trénu divise).

Pro jezdecké eskadrony by byly nutné dva kuchyňské vozy, neboť jejich normální náklad činí asi 15 q. Tyto vozy by však již nemohly přijmouti náklad z proviantních vozů.

Proviantní vůz slouží k dovážení 1 n dávky z proviantní stanice. Celý náklad proviantního vozu (s masem a polovicí sena, neboť nutno počítati s nejnepříznivějšími poměry) činí u pěší rot 480 kg.

Každé těleso má dvě soupravy proviantních vozů, aby se při dovozu potravin (1 n dávky) střídaly a aby v dovozu proviantu nenastaly mezery.

Bude tudíž střídavě vždy jeden odřad proviantních vozů zásoby vydávati a druhý odbíratí. U vojskového tělesa (v plukovním trénu) bude jen jeden odřad plný. Oba odřady plné mohou býti u tělesa jen ve zvlášť výhodných případech, s kterými nelze v zásadě počítati.

Tento zvláštní případ by nastal, na př. kdyby v jednom dni proviantní vůz své zásoby odevzdal převozně kuchyni (nebo přechodně na kuchyňský vůz, neboť kuchyně se vyprázdní teprve večer), zajel na proviantní stanici, tam odebral novou dávku a vrátil se zase týž den s nákladem k tělesu zpět. Takový případ je možný toliko při ustálené frontě (když můžeme zásoby proviantním vozem dovezené ihned ráno prostě na místě potřeby složit) na maximální vzdálenost od proviantní stanice 15 km; avšak nelze si jej téměř mysliti při pochodu, kdy odevzdání zásob je závislé na vyprázdnění kuchyně.

Protože základní výbavu má býti to množství proviantu, které vojskové těleso (vyšší jednotka) musí (a také podle vybavování trénu může) u sebe vždy jako nutné minimum míti, doporučuji stanoviti základní výbavu zásadně takto:

1. u vojskového tělesa:

pro muže i koně

1 n

1 z

(1 n na převozně kuchyni, u muže, na povoze jako dosud,

1 n na jednom odřadu proviantních vozů,

1 z na kuchyňském voze, u koně jako dosud);

2. u vyšší jednotky (u hospodářského ústavu nebo na vozatajské dopravní koloně):*)

1 n pro muže (místo chleba mouku a sůl) a koně (bez sena),

1 z (pro muže).

*

Tímto návrhem se nesnižuje zamýšlená výbava, nýbrž dostává se jí jen poněkud jiné formy, a to formy, kterou lze vždy (i v nepříznivých poměrech) provéstí. Rozumí se samo sebou, že zůstává povinností vyššího velitelství udržovati u vojskových těles v mezích dovoleného nákladu proviantních a kuchyňských vozů — zásoby co možná největší. Základní výbava musí však býti to minimum, které vojskové těleso vždy musí míti.

Mluví-li se o dotaci proviantem, nutno zásadně a jednotně uvažovati o stavu proviantu určitého dne večer (kdy byla již denní dávka spotřebována a dávka dodaná na druhý den jest ještě nedotčena).

Předeslaným návrhem se přesně stanoví též určitá dotace hospodářského ústavu — eventuálně nákladu jedné dopravní vozatajské kolony, která se v zásadě dává k dispozici službě intendantů. Normální dávka kolony jednak zvětšuje dotaci o 1 n vyšší jednotky, jednak znamená vždy pohotovou zálohu, kdyby se dovoz proviantu vlakem nenadále zpozdil, nebo vůbec nepřišel. Tím, že tato vozatajská kolona jede neustále v trénu vyšší jednotky, stává se její náklad všem tělesům snadno dosažitelným.

V návrhu se ponechává u vojskového tělesa jen jedna z dávek; druhá z dávek (pro muže) se zařazuje do vozatajské dopravní kolony. Tím se snižuje náklad kuchyňského vozu tělesa o 1 z, což je velmi důležité. Uvážíme-li, že doplnění spotřebované z dávky (neb její části) z vozatajské dopravní kolony je snadné a lze je v krátké době (vždy v jednom dni) provéstí, není tím dosavadní proviantní pohotovost nikterak ohrožena.

*

Podle zásad předem vytyčených by bylo třeba nyní zjistiti u každé zbraně přesný náklad a nutný počet vozů na proviant. Naprostá jasnost v této věci je velmi důležitá a naléhavá.

Při výpočtu musíme zásadně uvažovati o nepříznivých případech (na př. musíme při stanovení počtu proviantních vozů počítati s dovozem celé dávky a s polovinou sena).

Již při hrubém rozpočtu shledáme, že počet proviantních a kuchyňských vozů u pěchoty vyhovuje, ale u jiných zbraní nikoliv. U jezdeckta na př. pro jednu eskadronu nutno míti nejméně dva kuchyňské vozy (pro maximální náklad asi 15 q) a dvě soupravy po dvou proviantních vozech (neboť 1 n pro eskadronu činí asi 13 q) atd.

U dělostřelectva zase běží o to, zda a kde se uloží zásoby, které si zásadně má véztí sám potah (1 n a 1 z krmiva, chleba a kuřivo pro mužstvo), což činí

*) Tato kolona by se mohla nazývati „vozatajská proviantní kolona“.

pro kolesnu děla a muničního vozu maximálně asi 95 kg, neboť i tyto — jakožto bojové jednotky — nesmějí býti neustále závislé na kuchyňském trénu.

*

Při této příležitosti zmíním se o použití proviantních vozů v svazku vyšší jednotky (brigády, divise).

Počet proviantních vozů jest organizačně stanoven podle setnin, (rot, baterií, eskadron). A tu převládá dvoji názor, buď že proviantní vozy patří setninám a starají se jen o příslušné setniny, nebo že jsou to dopravní prostředky vyšší jednotky (divise, brigády), neboť tato s nimi disponuje, určujíc místo jich naplnění, rozdělení a srazu, a že pak nejsou odřady proviantních vozů nic jiného než „dopravní kolony naložené podle oddílů“.

I této nejasnosti nutno učiniti přítrž, neboť ani jeden, ani druhý názor nepovažuji za správný. Proviantní vůz odbírá proviant potřebný pro svou jednotku. Zaopatří-li jednotka část své náležitosti na místě, doveze proviantní vůz jen zbytek. Kdyby si každá setnina dovážela jen zbytek sama, nebylo by nákladu vozu využito (na př. projíždělo by zbytečně mnoho nevyužitých povozů k místu odběru. Odběr musí proto regulovati vojskové těleso (proviantní pluku, samostatného oddílu).

Odběr z proviantní stanice reguluje vojskové těleso (nebo samostatný útvar). Na proviantní stanici se odešle co možná nejmenší počet vozů (podle nákladu). Zbytku proviantních vozů se použije pro vnitřní vyživovací službu u vlastního tělesa. Na př. k rozvezení masa z automobilní čety jatek k rotám, rozvázení a dovážení sena a nakoupených potravin a p. Nelze však předem a zásadně stanoviti, jak a k čemu má vojskové těleso takto eventuálně „vyšetřených“ povozů využito (na př. stanoviti, že tři proviantní vozy dovážejí maso praporům, neboť třeba žádné vozy nezbudou a p.), a bylo by tuto otázku přenechatí iniciativě a dispošici proviantního toho neb onoho tělesa, který podle okolností provede dovoz zásob vlastními dopravními prostředky.

Tím, že vyšší velitelství určuje proviantním vozům dobu a místo odběru, rozjezdu a srazu, nedisponuje proviantními vozy, nýbrž pro jednotnost a soulad funkcí proviantních vozů jen reguluje.

*

Odběr u proviantní stanice se neprovádí podle setnin, nýbrž podle dispošicích jednotek vyššího velitelství, t. j. podle praporů pěchoty, dělostřeleckých oddílů, jezdeckých korouhví, samostatných jednotek, útvarů a ústavů.

Rozdělení na setniny (kuchyně, varnice) provádí příslušný proviantní (orgán).

Odběr podle vojskových těles by měl za následek, že by se musily potraviny za pochodu (nebo za nepříznivých poměrů) dvakrát rozdělovat a eventuálně překládat (jednou — podle ubytování — na oddíly, po druhé z oddílů na setniny, což by znamenalo značné zdržování, práci a nové vyúčtování).

Je na místě, že se otázka „vyúčtování“ musí přizpůsobiti poměrům diktovaným okolnostmi.

Při uvedených zásadách musí býti způsob odběru, dovozu, rozdělení zásob tak ohebný a pružný, aby se mohl vpraviti do všech nejrozmanitějších poměrů polní služby. Nesmí ustrnouti na nějaké neohrabané šabloně nebo nepružném systému.

Tak na př. možno si v mnoha eventualitách zásobovacích způsobů zcela dobře představit, že do automatického proudu výživy bude vsunuta činnost hospodářského útvaru se speditérskou povinností dovážeti zásoby automobily (nebo jinými rychlými dopravními prostředky) ze zásobovacího nádraží až k pluku, kde čekají proviantní vozy k rozvezení zásob k setninám.

*

Přednesl jsem své názory a návrhy o trénech vyživovací služby podle zásad nynější organizace, jednak abych vznil zájem o tuto důležitou a naléhavou otázku, jednak abych obě podrobil odborné úvaze a kritice důstojníků v tomto oboru zkušených.

Budu velmi povděčen za oznámení názorů, kritiky a návrhů v této věci (na adresu „Vojenská intendantní škola“, Praha IV, Ernestinum). Až bude rozhodnuto o uvedených zásadách, hodlám přikročiti k řešení „výživy proviantních trénu“. I tu by bylo účelné použití námětů a návrhů zkušených odborníků.

Výcvik v japonské pěchotě.

Měsíčník americké pěchoty Infantry Journal z března 1926 přináší obsáhlý a zajímavý článek o výcviku v japonské pěchotě, jehož větší část je věnována výcviku v zacházení s bodákem. Tuto okolnost lze přičísti mimořádnému významu, který je této zbraní v japonské pěchotě přikládán. Předpis praví doslova:

„Duch japonské armády je duchem zteči a nejdůležitější zbraní zteči jest bodák. Aby nabyl zběhlosti v jeho používání, musí býti voják důvěřivý, zručný a nebojácný. Musí mít naprostou důvěru v svou zbraň a v sebe sama. Této důvěry možno dosáhnouti toliko trvalým výcvikem a zkušeností a pěstováním „ducha bodáku“.

Hlavním cílem útoku bodákem je břicho nepřítelovo jako nejsnadněji dosažitelný a nejsnadněji proniknutelný cíl vedle hrdla. Obě rány mohou býti smrtelné. Proto si počíná voják dobře, udeří-li na svého nepřítele s největší prudkostí a s valným výkřikem, aby oslabil jeho ducha. Obvykle bývá první úder úspěšný. Není-li, udeří po druhé z druhé strany nepřítele, a to ihned, aby nebyl ztracen čas šermováním. Voják, který rychle ovládá bodák a rány jim opakuje, je mužem, který zvítězí v bodákovém souboji. Chladná ocel byla od nepamětné doby zbraní japonského vojáka. Její pomocí a jedině jí uchránil naši zemi; ona jej činí slavně pověstným jako nejlepšího bojovníka.

Nikdy nebude vynalezen stroj, který by odolal bodáku vedenému odvážně a chytré lidským mozkiem a lidskou rukou. Nechte nepříteli důvěru v jeho stroje. Nemůže nikdy vymyslet stroj, který by přemohl japonského pěšáka a jeho bodák. Ovládejte bodák, jako vaši otcové ovládali své meče, a spolehněte naň, jako oni spolehnuli na meče. Stroje a všechny mechanické válečné potřeby mohou býti a mučiti japonského vojáka, mohou naplniti zemi potoky krve a hrůzou, mohou rozdrtit přední řady; avšak ke konci vždy se dostane do boje muž proti muži. Pak se stane bodák silným a jeho duch bude duchem vítěze.

Nepřítel může nás vytlačit z posic, aby získal území; jeho dělostřelectvo, plyný a letecké eskadry mohou připravit cestu pro jeho pěchotu, ale konečně rozhodnutí musí viděti jen v útoku, při němž narazí jeho pěchota na naše bodáky. Naše území musíme držeti bodáky, chce-li nám je nepřítel bodákem odnít. Nemůžeme čekat, až nepřítel vnikne do našeho zákopu; musíme se mu postaviti na odpor dříve, než ho dosáhne. A ve vhodnou chvíli přijde rozkaz k odrazení jeho útoku útokem prudším, odhodlanějším, jistějším a nebojácnějším. Japonský voják bude zřídka kdy stát v obraně, poněvadž poznal, že jedině útok přináší vítězství a že duch útoku bude ovládati všechny záměry armády. Vrchní velitel použije všech ostatních zbraní k podpoře bodákového mužstva. Jež je základnou všech jeho podniků. A nepřítel nezvrátí naše úmysly, nepřemůže-li naši pěchotu a její bodáky: my pak můžeme nepřítele porazit jen nebojácným použitím této zbraně. Na výsledku jeho rozhodujícího útoku závisí štěstí všech. Vítězili on, vítězí armáda: klesne-li, je vše ztraceno, neboť všechny ostatní zbraně dohromady nezachráně porážku dne, je-li „bodákové mužstvo“ poraženo.

Jak je tento předpis suggestivní, tak je výcvik sám houževnatý a dokonalý. V něm soustřeďuje Japonec veškeru svou lásku k národu a odhodlanost k ochraně státních zájmů.

Některé způsoby výcviku v zacházení s bodákem jsou vskutku jedinečné povahy. Při obraně zákopů bodákem postupuje mužstvo takto: V zákopu hlubokém 12 stop (necelé 4 metry) a širokém 8 stop jeden voják se ohne, druhý bojovník skočí mu na záda a vyleze nahoru se svou puškou, kterou nepouští z ruky. Jiný způsob výcviku je útok proti zákopům chráněným pásmem ostnatého drátu (do hloubky 5 stop). První hlouček mužstva dosáhne drátu (asi tři stopy vysokého) a sehně se nad ním, jejich spolubojovníci skočí jim na záda a vrhnou se co možná nejdále dopředu do drátů a počnou je vytrhávat ze země a dopředu odvíjet, až je odklidí. K tomuto cvičení se užívá hladkého drátu. Nemá-li pěchota před postupem dělostřeleckou přípravu, postupuje takto: První muž, který se dostane k drátům, položí pušku na drát před sebe a ohne se. Jej stihnuvší spolubojovník vyleze po jeho zádech k pušce a odtud dále do drátů. Tento způsob, zdá se, zmenšuje přestávky v postupu probíjením se prvními částmi drátěné překážky.

Instruktoři bodákového výcviku těší se zvláštní úctě a pozornosti jak u důstojníků, tak i u mužstva. V některých případech zaměstnává pluk pro tento výcvik občanskou osobu, neb odborného učitele šermu šavli a bodákem, kteří dohlíží na zdokonalení techniky šermu.

Při nástupu záložníků odevzdá velitel pluku osobně každému z nich pušku s nasazeným bodákem a připomene mu, „aby jej chránil a udržoval neposkvrněným jako svou duši“ a snažil se dosáhnouti znovu mistrovství bodáku, jež dosáhl před lety přísným výcvikem.

I při třináctidenním cvičení mládeže v letním období je výcviku v boji muže proti muži věnována zvláštní péče (dvě hodiny denně, z toho půl hodiny útoku bodákem).

Cvičení ve střelbě je dokonalé a účelné, a to v palbě hromadné. V tomto druhu palby je výsledek velmi dobrý, kdežto jednotlivý vojin nestřílí tak přesně. Dostřel (asi 300 yardů) je stanoven od oka pozorováním a pomocí mapky, Zastřelovacích nábojů se patrně neužívá. Poddůstojníci jsou podrobeni pečlivému výcviku a dosahují obdivuhodné zručnosti v odhadování vzdálenosti dostřelu od oka. Zároveň dovedou si dobře poradit při náhlém objevení se cílů ve tmě a mlze. Zručnost v zasahování pohyblivých cílů jest velmi velká a japonští důstojníci tvrdí, že výcvik ve střelbě směřuje právě k dosažení této zručnosti a nikoli k jemné přesnosti střelby do řady terčů.

Zajišťování v japonské armádě bylo upraveno v přesnou nauku, pro níž žádná podrobnost není tak malá, aby mohla být přehlédnuta nebo podceňována při výcviku instruktorů i žáků.

Hlídky slídí před linií nebo pod křídly útočných čet, avšak zdá se, že jich nebývá používáno, když některá rota má napadnouti nepřátelský operný bod z boku. Japonci tvrdí, že užitím hlídek při této operaci spíše prozradí vlastní pohyb nepříteli a že budou raději postupovati bez zajišťovací ochrany, než aby ztratili příležitost k jeho překvapení.

Každá hlídka má s sebou zelenou maskovací síť, kterou vyplní travou nebo větvemi stromů nebo keřů. Tato maska je chrání před pozorováním z kteréhokoli směru, hlavně v lesnatém nebo travnatém území, kdy se často přiblíží k nepříteli až na třicet yardů, aniž byly pozorovány.

K vedení hlídek určují Japonci se zálibou důstojníky; proto plná polovina bojových hlídek a nejméně jedna třetina zajišťovacích hlídek je vedena důstojníky.

Bolestnou stránkou pro japonského pěšáka jsou b o t y. Japonci, zvyklí po staletí volnosti nohou, trpí nemotornými, velmi tvrdými a nepoddajnými botami. Málokdy se stane, aby se vojin vrátil z pochodu bez odřených malíčků a pat a bolestivých puchýřů. Proto vkládají Japonci před pochodem do svých tureb jeden nebo dva páry slaměných sandálů (warsji), a jakmile se na nohou objeví puchýře, sejmou při nejbližší zastávce nepohodlné boty a pokračují v pochodu v obuvi, které po staletí navykli. Tuto výměnu provedli japonští vojáci častokrát za rusko-japonské a čínsko-japonské války a učiní tak jistě i při další příležitosti k velkým pochodům. Systém zastávek je tento: 15 minut odpočinku po prvních 50 minutách pochodu a 10 minut odpočinku za každou další hodinu. Za cvičného pochodu nedrží japonští vojini krok a také pušky mohou nésti, jak se jim hodí. Ruch je určen před zahájením pochodu a není pak nikdy změněn. Při pochodu jde velitel obvykle za svou jednotkou a jednotku vede některý z mladších důstojníků.

Japonští vojini řídí se přesně zdravotními zásadami. Baráky jsou udržovány dosti v čistotě a příkrývky s ložním prádlem jsou denně větrány. Zvláštní péče je věnována nohám. Punčochy jsou vyměňovány podle možnosti dvakrát denně. Všechno mužstvo se koupe denně v létě i v zimě, udržuje prádlo v čistotě a mění je jednou denně nebo ob den.

Obzvláště pečlivě mění Japonci boty a oděv, když zmokli. Zdá se, že mají velký strach před zvlhnutím prsou a břicha, protože se všemožně snaží zachovati tyto části těla dokonale suché.

Velitel roty prohlíží denně kuchaře, mají-li čisté ruce a nehty a udržují-li svůj oděv v čistotě.

Japonské vojsko je dokonale vycvičeno v p r v n í p o m o c i. Zná přesně různá místa lidského těla, kde blízko pod jeho povrchem vedou arterie, dovede různým způsobem zastavit silné krvácení (svěradla), umí zacházeti s vykloubeninami a zlomeninami kostí a zná protijedy k potření účinků různých jedů. Všechno mužstvo dovede dokonale olvazovati rány a chrániti je před znečištěním.

V poli a na pochodu skládá se strava japonského vojína ze 7 dávek rýže a 3 dávek pšenice. Obě se smíchá, vaří ve velkých kotlech a mužstvu vydává třikrát denně. Této dávce se říká „shichi bu na san“ a je hlavním jídlem v barácích. Chléb se vydává mužstvu jednou týdně, nezávazně. Celkem má mužstvo malý zájem o tento druh stravy. Denní dávka pro japonského vojáka stojí asi 12 zlatých centů. K jídlu pijí Japonci jen teplou vodu. Jídlo se podává hromadně pro celý oddíl v jídelnách, do nichž společně přicházejí a společně vycházejí.

RŮZNÉ

Úprava novodobých silnic a podkování koní. V čísle 24 „Zpráv veřejné služby technické“ v „Hlídce silniční“ upozornil ministerský rada Ing. J. Svoboda na to, že do dohledné doby má být započato se zlepšením vozovky hlavních veřejných silnic. Poněvadž pak u nás je ještě značnou měrou užíváno tažných koní k dopravě osob a nákladů, bude třeba, aby povolání činitelů vyřešili účelný způsob podkování koní, který by neporušoval nákladné novodobé vozovky o hladkém povrchu (asfaltové, betonové nebo dehtované). V cizině užívá se bez závad plochých podkov bez ozubů (vyjma v době náledí), kdežto u nás jsou to šroubové ozuby podkov a výstupek vpředu podkovy, které působí zhoubně na vozovky. Tato otázka po zvěrolékařské i hospodářské stránce je též objasněna v knize přednosti podkovářského ústavu na vysoké škole zvěrolékařské v Brně, prof. dra A. Hansliana „Návrh nového způsobu podkování koní vojenských“, ve které je doporučována pro koně táhnoucí lehká břemena podkova bez ozubů a pro dopravu těžkých břemen podkova bez předního ozubu, tedy jen s ozuby zadními. Bylo by záhodno vyzkoušení navržené zlepšené podkování a osvědčili se, zavést nové podkování koní.

Jugoslavie.

V Niši byl zřízen nový pěší pluk o 2 praporech a označen byl č. 52. Pluk je podřízen šumadijské divisi, která má nyní 4 pluky. Chý.

Francie.

Školství. Ministr války před nedávnem rozhodl, že nejvyšší počet žáků Polytechnické školy v r. 1927 nesmí přesahovati počet 225 (I. d. D.). Do pěchotní školy v Saint Cyru bude přijato asi 300 žáků.

Přemístění „Vagonu“, v němž bylo ujednáno příměří r. 1918. Francouzská vláda schválila přemístění železničního vozu, v němž bylo v r. 1918 uzavřeno příměří a jenž byl až dosud nevhodně umístěn na nádvoří Domu Invalidů v Paříži; postaven bude na místě zvaném „Křížovatka příměří“ u Compiègne. Pro vůz bude v těchto místech zřízen hangar, v němž bude upraven zřevěn i byt strážcův. Vůz sám bude opraven a učiněn veřejností přístupným. Větší částku nákladu na přemístění věnoval nejmenovaný americký mecenáš. Chý.

Podle nařízení, které v listopadu 1926 vydalo ministerstvo války, budou

pobočníci velitelů útvarů, důstojníci náhradních těles a mobilizační důstojníci povinně podrobeni výcviku i psaní na stroji, aby mohli psát důvěrné a tajné spisy. I ostatní důstojníci mohou být tomuto výcviku podrobeni, uzná-li to velitel útvaru za vhodné. (F. M.) — Vojenská správa připravuje pilně opatření, která odpovídají již nové organizaci armády. Prozatím chce zříditi pokusná mobilizační ústředí dělostřelctva ve Vincennes, Douci a Vannes. Na počátku tohoto roku bude zřízeno asi 20 mobilizačních ústředí. Do 1. února budou zřízena v Metách, Chambéry, Bruyères, Dôle a Antiles. Pro vedení těchto středisk jsou hledáni dobrovolně se hlásící podplukovníci a velitelé praporů. Chý.

Rusko.

Ruské vojenské akademii byly přiděleny tyto kursy: a) Správní. Trvá 3 roky a je určen k výcviku indendantů a komisařů. Tyto kursy navštěvují také důstojníci generálního štábu. b) Orientální oddělení. Trvá 2 roky a je určeno pro důstojníky generálního štábu, diplomaty a funkcionáře ve východních územích. Předměty jsou: vojenský zeměpis, dějiny a zákony východních zemí, politické dějiny Ruska a východní Evropy, národohospodářství, mezinárodní obchodní, občanské, trestní a konsulární právo. Z řečí jsou povinné angličtina a francouzština, turčtina, arabština, perština, japonština a čínština podle výběru. K studiu země, jejíž řeč si posluchač zvolil, poskytuje se žactvu jednorocní dovolená. c) Kurs vyšší vojenské vědy pro prohloubení vojenských vědomostí velitelů brigád, divisi a sborů. Trvá 30 týdnů. d) Politické kursy: Trvají rok. Určeny jsou pro vojenské vzdělání komisařů. Předměty jsou: Válečná technika, taktika, strategie, voj. dějiny, správa, politická práce, národohospodářství, revoluce a komunismus. 85% z posluchačstva jsou dělníci a sedláci. Výsledek z vojenského hlediska není valný, poněvadž největší důraz klade se na politické smýšlení. (France militaire.)

Anglie.

Kursy pro vojenské řemeslníky. Anglická armáda, aby si zajistila řemeslnický dorost, pečuje o jeho odborný výcvik. Hoši ve věku 14—15 let, kteří chtějí později sloužiti u některého technického útvaru, mohou se bezplatně vyučiti odborným řemeslům, jako: zá-

mečnictví, kovářství, truhlářství, montérství, výroba nástrojů a radiotelegrafie. Před přijetím do kursů musejí uchazeči složit zkoušku z počtů. Učební doba je tříletá. Po jejím ukončení jsou zapsáni v záznam pro dvanáctiletou služební dobu, kterou nastoupí v 17. roce. Celková služební doba však je 15—16 let. Žáci nejsou odkázáni na podporu rodičů. Vojenská správa přiznává jim týdenní odměnu ve výši 7—12 sh a 13 penny.

Zaopatřování vojinů. V roce 1925 zajistila Anglie pevné zaměstnání 9.767 z armády propuštěným vojinům. Chý.

Italie.

„La Tribuna“ ze 17. X. 1926 přináší několik zajímavých dat o fašistické straně v Itálii. Ve straně je organizováno asi 1.500.000 členů, v čemž nejsou zahrnuty masy členů z odborových organizací. Stranu tvoří 9.472 svazů s 938.000 muži, 1185 ženských skupin s 53.400 členy, 4390 skupin mládeže (Avanguardia, 14—18 let) s 211.200 členy a 4058 skupin mládeže (Ballila, 8 až 14 let) a mladých Italek s asi 270.000 členy. Nejsilnější svazy jsou v provincii Cremona (110.800 členů), Milán (31.500), Řím (31.300), Latium a Sabina (31.200). Fašistická milice je rozdělena v 15 obvodů, jímž velí generálové. Velitelství obvodů jsou: v Adriatico, Bari, Cagliari, Castellamare, Bologna, Florencii, Janově, Neapoli, Římě, Palermu, Veroně, Benátkách, Terstu, Turinu a v Miláně. Kalabrie má zvláštní obvod. —ý—

Rumunsko.

Ministerská rada se usnesla na tom, že nové rumunské válečné loďstvo bude mít 4 křižníky, 24 podmořských člunů, 24 malých hlídkových lodí a 2 lodi pro válečné hydroaviony. Toto loďstvo má chránit rumunské zájmy na dolním Dunaji a na Černém moři. Chý.

Dánsko.

Dánsko má rámcovou armádu s všeobecnou brannou povinností a s krátkou pěti až čtrnáctiměsíční služební dobou. V míru má armáda 3 divise, ve válce 120.000 mužů, vyzbrojených všemi nejmodernějšími zbraněmi. Mimo to má Dánsko dobře organizované a státem podporované dobrovolné oddíly, které těší se značné účasti občanstva. Námořnictvo má 140 důstojníků a 4000 mužů. Chý.

Španělsko.

Občanská garda. Podobnou organizaci vojenské policie, jakou má Itálie ve svých „Carabinieri“, má Španělsko v Guardia Civil. Ze španělského „Diario“ dovidáme se několik úředních dat o této organizaci. Sbory občanské gar-

dy skládají se z pěchoty a jezdecka. Dnešní její stav činí 1.245 důstojníků, 22.224 ostatních hodností a 5.557 koní. Na tuto armádu může být Španělsko právem hrdé. Je dobře placena, dobře odívána, je vždy na stráži a při každé příležitosti co nejlépe. Cestujícím do Španělska skýtá pomoc a ochranu, zaručující bezpečnost. Náklad s udržováním této organizace hradí ministerstvo vnitra. Ve všech ostatních otázkách organizace personálu, výzbroje a kázně podléhá ministru války. Je rozdělena na 28 tercios čili pluků se sídlem v důležitých provinciích a je pokládána za pomocnou část armády. Pluky jsou rozděleny v prapory, vedené podplukovníky. Stráž doplňuje se jednak dobrovolnými odvody, jednak z vojinů propuštěných z činné služby pozemní armády nebo loďstva; poddůstojníci mají přednost. Důstojníci jsou bývalí příslušníci aktivní armády, z níž jsou na žádost překládáni k občanské gardě.

Velitelem gardy je generálporučík, kterému je přidělen generálmajor a čtyři brigádní generálové. Pěší část gardy čítá dnes 21.000 mužů, jezdecko 5.200 (J. J. 1926.)

Letectvo ve Spojených státech amerických.

V rozpočtu Spojených států na rok 1926-1927 je vojenské letectvo dotováno částkou 15.257.000 dolarů; z toho jest určeno 6.750.000 dolarů na nákup nového materiálu. Mimo tyto částky lze možno pro letectvo užití další 3 milióny dolarů, povolí-li je kongres. — Námořní letectvo je dotováno 22.296.000 dolarů; z toho připadá 12.362.000 na nákup nového materiálu. Mimo tyto částky může kongres povolit ještě další 4 milióny dolarů. Pro konstrukce nových vojenských a námořních letadel byl přijat pětiletý program, který má být uskutečněn do 30. června r. 1931. Po provedení tohoto programu bude mít loďstvo 1000 letadel (hydroavionů), z nichž asi 300 bude na volném moři a 200 určeno pro ochranu pobřeží. Mimo to mají být zřízeny 2 vzducholodi o 6.000.000 kubických stopách a 1 vzducholod o 200.000 kubických stopách s kovovým obalem. Celkový program pro letectvo činí 1.014 strojů za cenu 85.078.750 dolarů (ročně 17.476.250 dol.) a pro vzducholodstvo 8.300.000 dolarů. Až bude tento program uskutečněn, bude mít armáda Spojených států amerických i s letadly dříve zhotovenými 1.800 strojů. (F. M.) Chý.

Rakousko.

Rozpočet rakouské vojenské správy na rok 1927 činí 79.750.000 šilinků (1/2 státního rozpočtu).

Chý.